

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

1. SKUPINA: PRAPOVIJEST I STARI VIJEK

ŠKOLSKA GODINA: 2017. / 2018.

SRIJEDA, 7. ožujka 2018.

10:00 – 11:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

_____
(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispit u upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. Po čemu je asirska država dobila ime?

- a) gradu
- b) narodu
- c) planini
- d) vladaru

1	

2. Koja institucija vlasti **nije** postojala u Solonovo vrijeme?

- a) areopag
- b) arhonti
- c) eklezija
- d) vijeće 500

1	

3. Na prostoru koje se države pojavio budizam?

- a) Indije
- b) Japana
- c) Kine
- d) Pakistana

1	

4. Što se odnosi na sumersko društvo na vrhuncu sumerske moći?

- a) robovi su osobno slobodni, ali nemaju nikakva prava
- b) seljaci imaju obvezu sudjelovanja u javnim radovima
- c) trgovci sudjeluju u političkom životu
- d) kraljevu vlast ograničava svećenstvo i aristokracija

1	

5. Kako su se nazivale glavne političke stranke u Ateni neposredno nakon grčko-perzijskih ratova?

- a) Kopnena stranka i pomorska stranka
- b) Eupatridi i demokrati
- c) Makedonska i protumakedonska stranka
- d) Stranka mira i stranka rata

1	

6. U kojem se gradu nalazilo prikazano čudo starog svijeta?

1	

- a) Aleksandriji
- b) Babilonu
- c) Efezu
- d) Halikarnasu

7. Koji od navedenih pojmova **ne** vezujemo uz Etrušćane?

1	

- a) dodekapolis
- b) lukomone
- c) tumule
- d) sufete

8. Kako se zvao prvi kralj koji je ujedinio sva židovska plemena?

1	

- a) Abraham
- b) David
- c) Saul (Šaul)
- d) Salomon

9. Koji je pismo dešifrirano na temelju pločica iz Pila?

1	

- a) demotsko
- b) klinasto
- c) linear A
- d) linear B

II. U sljedećim zadacima pridružite međusobno srodne sadržaje. Upišite slovo iz desnog stupca na odgovarajuću crtu ispred navoda u lijevom stupcu. Tri slova (sadržaja) su višak.

10. Povežite bitke s navodom koji se uz njih vezuje:

1. ___ bitka kod Egospotama

2. ___ bitka kod rta Eknom

3. ___ bitka kod Mikale

a) pobjeda perzijske vojske kod Eubeje

b) posljedica je osnivanje Atenskog pomorskog saveza

c) pobjeda Kartažana u I. punskom ratu

d) Lisandar mornaricom prisiljava Atenjane na predaju

e) rimska pobjeda u I. punskom ratu

f) završena borba maloazijskih Grka protiv Perzijanaca

11. Povežite osnivače s gradom koji su osnovali:

1. ___ Kekrop

2. ___ Sizif

3. ___ Askanije

a) Alba Longa

b) Atena

c) Korint

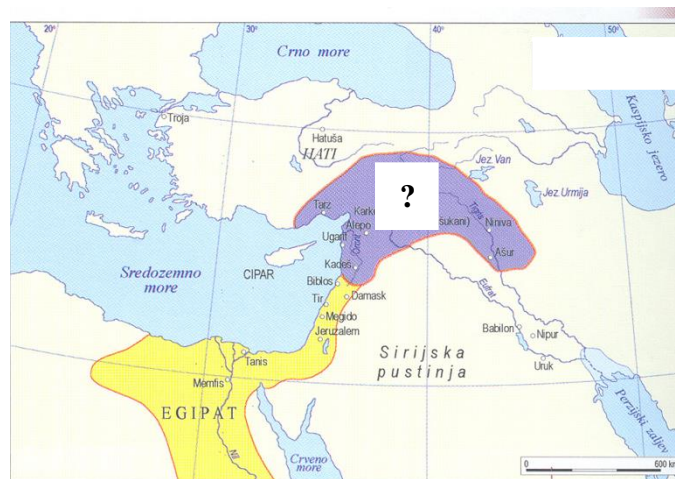
d) Miken

e) Troja

f) Veji

III. U sljedećim zadacima odgovorite na pitanja kratkim odgovorima.

12. Kako se nazivala država koja je obuhvaćala označeni prostor oko 1500. g. pr. Kr.?

13. Pročitajte sljedeći izvor i odgovorite na pitanje.

“...i vrlo je ratoboran, uvijek raspoložen i spreman za bitku, inače je jednostavan i sirov...Njihova snaga jednostavno leži u njihovoj veličini- jer doista su golemi, a dijelom u njihovoj brojnosti. Osim jednostavnosti i živahnosti, ... su skloni praznoglavom hvalisanju, i imaju strast za osobno ukrašavanje. Nose mnogo zlata: stavljaju zlatne obruče oko vrata i narukvice na mišice i zapešća, dok velikodostojnici nose bojanu odjeću posutu zlatom.”

Kako se nazivao narod koji je opisan u izvoru?

1	

_____.

14. Kako se zvao narod koji je uništio Akadsko kraljevstvo?

1	

_____.

15. Kako se zvao grčki povjesničar koji je završio opis Peloponeskog rata nakon 411. g. pr. Kr.?

1	

_____.

16. Pročitajte sljedeći izvor i odgovorite na pitanje.

“Kad je ...vidio propast Kartage, prolio je suze. Okrenuo se, uhvatio svoju desnicu i kazao: “ To je doduše, lijepo, Polibije, ali ne znam što se to zbiva: bojim se i zabrinut sam neće li jednoć netko jednaku sudbinu skrojiti našem rodnom gradu.”

Kako se zvala osoba za koju se u tekstu navodi da je prolila suze?

1	

_____.

17. U kojoj su državi pronađeni ostatci australopiteka poznati pod nazivom Lucy?

1	

_____.

18. Kako se nazivala država uz čijeg posljednjeg vladara vezujemo izreku “bogat kao Krez”?

1	

_____.

19. Kako se nazivao prvi istraživač koji je istraživao lokalitet prikazan na slici?

1	

_____.

20. Kako se naziva najstariji poznati indoeuropski jezik?

1	

_____.

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene sadržaje. Upišite redne brojeve od 1 (najstariji) do 4 (najmlađi) na praznu crtu ispred navoda u lijevom stupcu.

21. Poredajte kulture prema vremenu pojave:

_____ cetinska kultura

_____ sopotska kultura

_____ hvarska kultura

_____ latenska kultura

2	

22. Poredajte osobe koje vezujemo uz egipatsku povijest:

_____ Sesostris III.

_____ Maneton

_____ Neko II.

_____ Aleksandar Veliki

2	

23. Poredajte događaje iz povijesti atenskog polisa:

_____ uveden ostrakizam

_____ izgrađen Odeon

_____ uvedene Panatenejske svečanosti

_____ ukinuto dužničko ropstvo

2	

V. U sljedećim zadatcima samo je jedan kronološki niz točan.

24. Zaokružite točan kronološki niz nastanka kolonija na Sredozemlju:

- a) Sibaris → Pharos (Far) → Kartaga → Posejdonija (Pestum)
b) Kartaga → Posejdonija (Pestum) → Pharos (Far) → Sibaris
c) Kartaga → Sibaris → Posejdonija (Pestum) → Pharos (Far)
d) Sibaris → Kartaga → Pharos (Far) → Posejdonija (Pestum)

1	

25. Poredajte kulture ili periode u povijesti starog vijeka prema vremenu pojave:

- a) Egipatska nova država → razdoblje dinastije Sja (Xia) → Novobabilonska država → Hallstatska kultura
b) razdoblje dinastije Sja (Xia) → Egipatska nova država → Hallstatska kultura → Novobabilonska država
c) Hallstatska kultura → Egipatska nova država → razdoblje dinastije Sja (Xia) → Novobabilonska država
d) Novobabilonska država → razdoblje dinastije Sja (Xia) → Egipatska nova država → Hallstatska kultura

1	

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih izvora.

26. Proučite sljedeći povijesni izvor i odgovorite na pitanja:

- a) Kako se naziva središnji lik koji vidite na prikazanom djelu?

1	

_____.

- b) Kako se nazivao grad iz kojeg potječe prikazani lik?

1	

_____.

- c) Kako se naziva period u umjetnosti kojem pripada prikazano djelo?

1	

_____.

27. Pročitajte sljedeći izvor i odgovorite na pitanja:

“ ... gledali smo jedan drugog, promatrali oružje koje će uskoro morati predati, ruku koja će biti razoružana, tijelo podčinjeno volji neprijatelja i već su predviđali neprijateljski jaram i poruge i prezirne poglede pobjednika i prolaženje bez oružja među naoružanima, a zatim tužan hod obeščašćene vojske kroz savezničke gradove, povratak rođacima u domovinu, gdje su oni sami i njihovi saveznici često dolazili pobjedonosno....

Konzuli su prvi morali proći kroz taj jaram, zatim su sukladno činu časnici bili izloženi preziru, a konačno legije jedna po jedna. Između njih su bili naoružani neprijatelji dobacujući im uvrede i riječi prezira. Mnogima se prijetilo mačem, neki su bili ranjeni i ubijeni ako bi izraz njihova licapreviše osjetljivog na tu nečasnu porugu nervirao pobjednike.”

- a) Kako se zvao narod koji se u izvoru navodi kao pobjednik?

1	

_____.

- b) Kod kojeg se mjesta odigrala bitka koja je prethodila opisanom događaju?

1	

_____.

- c) U kojem se stoljeću dogodio opisani događaj?

1	

_____.

28. Na temelju slike odgovorite na pitanja:

a) Koga predstavlja lik koji je istaknut pravokutnikom?

1	

_____.

b) Kako se nazivao zaokruženi lik?

1	

_____.

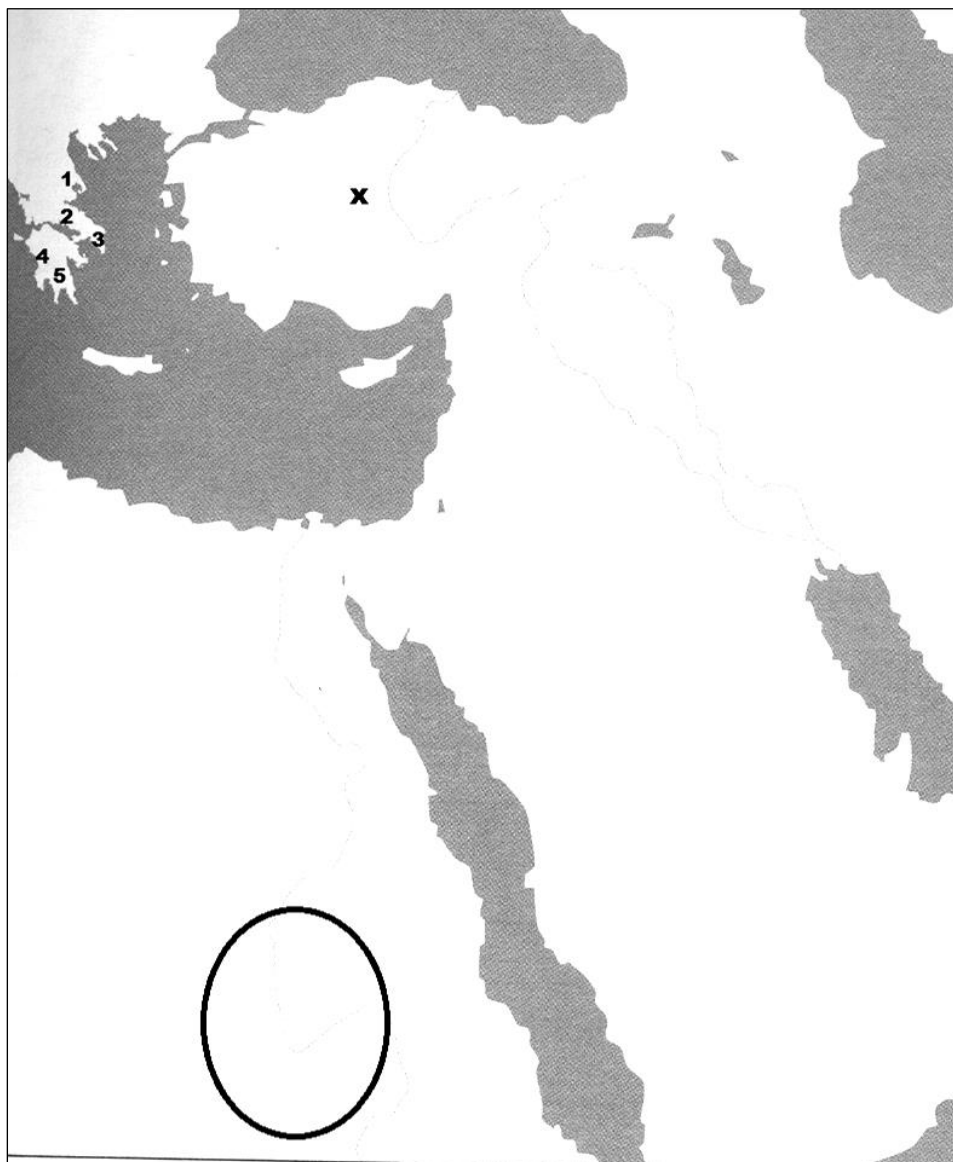
c) U kojem stoljeću su živjele prikazane osobe?

1	

_____.

VII. Sljedeće zadatke riješite pomoću slijepe karte.

29. Odgovorite na pitanja na temelju sljedeće karte:

a) Kojim je brojem označeno mjesto na kojem su se održavale Olimpijske igre?

1	

_____.

b) Kako se nazivala frigijska prijestolnica koja je na karti označena znakom x?

1	

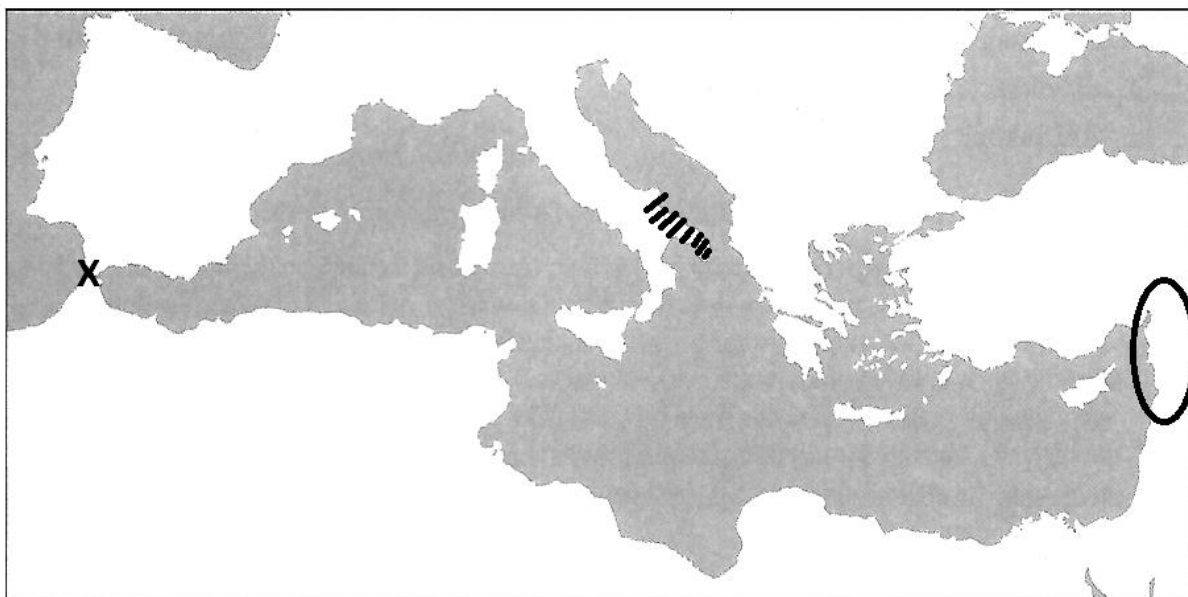
_____.

c) Kako se nazivao zaokruženi prostor u vrijeme širenja egipatske države?

1	

_____.

30. Na temelju slijepe karte odgovorite na pitanja:

a) Kako se u starom vijeku nazivao prolaz označen znakom X?

1	

_____.

b) Koje se nazivala skupina naroda koja je prije 8. st. pr. Kr. nastanjivala prostor označen kosim crtama?

1	

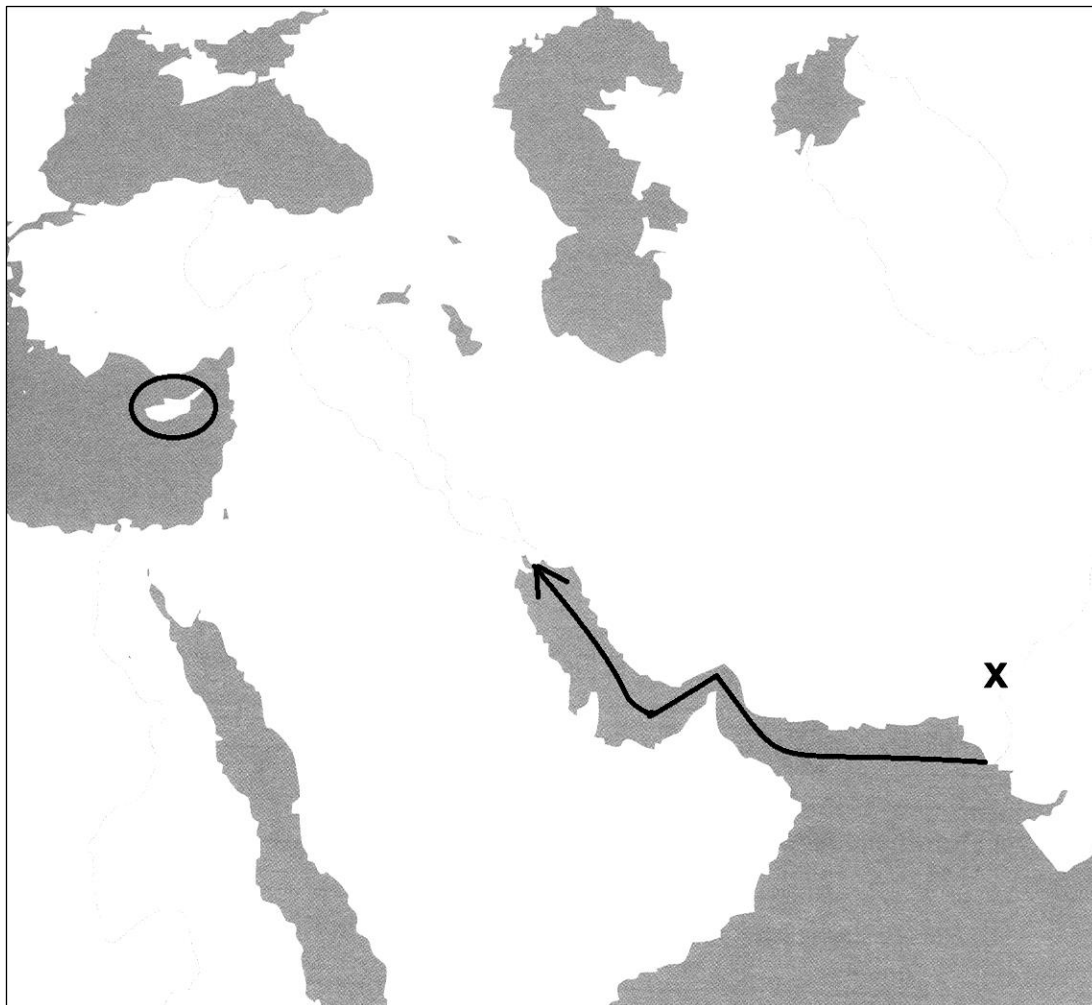
_____.

c) Koje je godine na zaokruženom prostoru formirana prva rimska provincija?

1	

_____.

31. Na temelju slijepe karte odgovorite na pitanja:

a) Kako zovemo ratove koji su u starom vijeku završili nakon bitke kod zaokruženog mjesta?

1	

b) Kako se zvao vojni zapovjednik koji je nakon povratka s ucrtanog puta napisao spis o tom putovanju?

1	

c) Kako se naziva središte neolitičke kulture iz III. tisućljeća pr. Kr. koje je na karti označeno znakom x?

1	